

L'editorial dels territoris

Els historiadors agrairan la feina de l'Editorial Gavarres. Va néixer en aquest massís de suredes i alzines que oxigena Girona i mitja Costa Brava, ja ocupa gairebé tota la demarcació de Girona i té ganes d'abraçar tot Catalunya, més enllà del Principat. Tenen tan ben entès el país, que estripen el Tractat dels Pirineus per dos cantons: per les Alberes i per la Cerdanya. El seu objectiu és fer llibres i revistes populars, i donar veu al territori, amb continguts antropològics, històrics, socials i mediambientals d'un temps i d'un espai.

SALVADOR GARCIA-ARBÓS > Text

Sense els Madrià, les Gavarres serien un massís pràcticament desconegut, i la majoria no hauríem ni sentit a parlar de l'Ardenya i, encara menys, de Cadiretes. Sense els Madrià i més gent, però els emprenedors són ells. Amb una mica de sort, potser alguna tesi doctoral i algun estudi ens en descobriria velles esglésies, veïnats i la vida als masos. La revista *Gavarres* (i l'editorial que en deriva) va ser engendrada a les envistes de la Festa Major de Cassà de la Selva del 1999, el dia que Sisetà Roura Montfulleda va demanar al seu fill Àngel que l'acompanyés a Can Barrina a comprar pintades per al dinar. Fill de paleta i pouater, Àngel Madrià Roura, nascut a Cassà el 1960, va estu-

diar per delineant a l'FP de Sant Narcís. En tornar de la mili, Joan Carles Codolà li va proposar anar a tallers d'*El Punt*, en un temps que els ordinadors eren una quimera i els diaris s'il·lustraven amb fotos que no sabien si eren fins que no s'havien revelat en un *quarto fosc*.

«Aquella feina em va enganxar. Hi vaig veure com una projecció de delineant. L'Enric Marquès em va ensenyar a dominar l'art de distribuir harmònicament text i fotos en una plana en blanc». El 1986, quan tornava del passeig de nuvis, Enric Matarrodona, aleshores director, li proposà passar a redacció a maquetar.

A la vella redacció d'*El Punt*, el 1987, Madrià refileva el llapis amb un Puntax, abans de començar a dibuixar una

plana de reportatge de manera elegant, amb un disseny distingit i una maquetació d'acord amb l'enginy del títol, la gràcia del text i l'enquadrament de la foto. Hi va ser tretze anys, tot i que no se'n va desvincular mai del tot, ja que Joan Vall Clara li va encarregar els dissenys bàsics d'*El Punt*, *Presència*, *El 9* o de l'Agenda del Pagès.

Per Setmana Santa del 1995, va anar a treballar a Cat Edicions, que Carles Puigdemont havia muntat un any abans. «Jo vaig maquetar el seu llibre *Cata... Què?*» El 1997 va plegar i va muntar AMDG, un despatx estudi de disseny gràfic a Cassà. Va començar bé,

>> *L'equip de l'Editorial Gavarres al seu espai de feina.*

CLAUDI VALENTÍ

amb feines per a *El Punt* i l'encàrrec de Lluís Gendrau, el creador d'*Enderrock*, d'una mostra de revistes en català inspirada en *Firatast*.

I aquell dia del 1999, a les envistes de la Festa Major de Cassà, a Can Barrina, va tenir la inspiració mentre la seva mare parlava amb Pitu Barrina, home solter, sordmut i clavat a Louis de Funès. L'observació de l'espai amb coberts antics, una pallissa atrotinada, gallines campant-la soles...: «Vaig veure una foto: això és la imatge potent d'un temps que va canviant. Va canviar en quatre dies. En Pitu es va morir i ara és una casa ben arreglada». Va pensar de fer un llibre dedicat al tombant del segle, amb personatges populars de Cassà. Ho va explicar a l'Eloi, el seu germà, i a Pitu Basart. Els va sortir una llista massa llarga i, per adobar-ho, els que hi sortien, s'anaven morint. Veien que en un any no tenien temps i ho van deixar refredar. Fins que, tot escoltant *Diàlogos Tres* va tenir la idea definitiva: «Fer quelcom periodístic i de tot el massís. I ho vam anar polint amb l'Eloi, en Pitu, en Pep Matas, l'Enric Ramionet, en Xevi Cortadellas, en Joan Pin-sach i en Xevi Xirgo. El juny del 2002 va sortir el primer número».

La idea idíl·lica era estacional. Miquel Pairolí, a qui se li va crear un espai per al seu talent, els va donar la idea de dues revistes anuals. «Una senyora pensava que després del primer número ja estava tot dit, però hem editat trenta-dos números i ens queda molt per dir.» Més tard van veure que la idea de Gavarres era exportable. Arran de l'èxit, comencen a pensar territoris on es podria implantar el projecte. La idea és assolir Catalunya sencera, més enllà del Principat. Les seves revistes fan senceres les Alberes i la Cerdanya, tant li fa si la jurisdicció és d'Espanya o de França.

Són publicacions que funcionen perquè es prioritza la lectura: paper amable i poc pesant, disseny elegant i funcional, sense intimidar. Una de les gràcies és que els protagonistes de la revista també en són consumidors. Hi ha mercat, però disminueixen els punts de venda. Baixa la premsa i desapareixen els quioscos i les antigues botigues que venien diaris, llibres i revistes.

Salvador Garcia-Arbós és col·laborador de *Gavarres* i cofundador de *Garrotxes*.

Revista Gavarres, 1 («Tots els colors de les Gavarres»), 2002. Aquesta va ser la primera revista d'un projecte de publicacions que parlen del territori a partir del testimoni de la seva gent. Inicialment, se'n van imprimir 1.500 exemplars, que es van vendre en poc més d'un mes. Després, se'n van reimprimir 500 exemplars més. També es van vendre ràpidament i se'n va fer una segona reimpressió de 600 exemplars. Amb la sortida del número 3, es va fer una tercera reimpressió de 500 exemplars, que al cap d'uns anys també s'ha exhaurit.

Revista Cadi-Pedraforca, 21 («Els Pobles buits»), 2016. Aquest número va sortir coincidint amb els deu anys de la publicació i és especial per la seva temàtica en una regió del Prepirineu, com són el Cadí i el Pedraforca, que atalaien les comarques de muntanya del Berguedà, la Cerdanya i l'Alt Urgell, sense cap complex a l'hora de travessar la frontera política. Precisament, aquest treball va ser reconegut amb el Premi Pirene 2017, concedit pel Govern d'Andorra.

Revista Les Garrotxes, 9 («Estraperlo i contraban»), 2012. És un número molt identificatiu del territori i del perfil social de l'àmbit de difusió de la revista, aparentment heterogeni, però molt homogeni: la Garrotxa, el Pla de l'Estany, l'Alta Garrotxa, la vall de Camprodon i la vall de Llémena. La tasca de la revista va ser reconeguda amb el Premi Memorial Ramon Sala i Canadell, l'any 2015, concedit per l'Associació Amics de l'Alta Garrotxa.

Revista Alberes, 2 («La guerra i l'exili»), 2009. En un territori de pas com és l'Empordà, el Vallespir i el Rosselló aquest número va tenir un impacte important. S'hi van poder recollir molts testimonis de gent que va haver de marxar a l'exili com a represàlia de la Guerra Civil. Alguns d'ells es van instal·lar en terres de la Catalunya del Nord i no van tornar mai més al Principat. La tirada de 2.000 exemplars es va exhaurir en només un any.

Col·lecció «La Gent de Girona», 1 (*Metges, clíniques i hospitals*), 2016. Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona, aquest projecte combina el treball de recerca històrica dels oficis, comerços o establiments i la veu dels gironins que testimonien l'evolució d'una ciutat dinàmica. El 2017 va sortir el segon volum de la col·lecció, *Hostals, fondes i hotels*. El tercer volum és previst per aquest 2018 i estarà dedicat als arquitectes i aparelladors.